

Mr.sc. Bajram F. Miftari

ADOPTIMI I FËMIJËVE

**Me vështrim të veçantë në ligjin e aplikueshëm
në Kosovë dhe në të Drejtën Islame**

7.6
33

Prishtinë, 2012

PËRMBAJTJA

RECENSIONI Faqe 11

HYRJJA 12

SHKURTESAT 14

Kapitulli i parë

ADOPTIMI SI INSTITUCION I SË DREJTËS FAMILJARE 17

I. PËRKUFIZIMI I ADOPTIMIT 17

II. TERMINOLOGJIA 19

III. HISTORIK I SHKURTËR I ADOPTIMIT 22

IV. QËLLIMI I ADOPTIMIT 23

V. LLOJET E ADOPTIMIT 26

VI. PARIMET E ADOPTIMIT 38

1. Parimi i mbrojtjes së interesit më të mirë të fëmijës 39

2. Parimi i multidisiplinaritetit 40

3. Parimi i afatshmërisë kohore 41

4. Parimi i njohjes së të vërtetës nga fëmija i adoptuar 42

5. Parimi i fshehtësisë zyrtare 43

Kapitulli i dytë

KUSHTET LIGJORE PËR THEMELIMIN E ADOPTIMIT 45

I. KUSHTET QË KANË TË BËJNË ME FËMIJËN E PROPOZUAR
PËR ADOPTIM 45

1. Mund të adoptohet vetëm fëmija i cili është në jetë 45

2. Mund të adoptohet vetëm fëmija i mitur 46

3. Pëlqimi i fëmijës mbi 14 vjet 49

4. Adoptimi të jetë në interesin më të mirë të fëmijës 50

II. KUSHTET QË KANË TË BËJNË ME PRINDËRIT BIOLOGJIKË
TË FËMIJËS 53

1. Dhënia e pëlqimit për adoptim 53

2. Pëlqimi i prindërve të mitur të fëmijës	55
3. Tërheqja dhe revokimi i pëlqimit për adoptim	56
4. Zëvendësimi i pëlqimit të njërit prind për adoptimin e fëmijës	58
5. Efektet juridike të pëlqimit për adoptim	62
III. KUSHTET QË KANË TË BËJNË ME PARAQITËSIT E KËRKESËS PËR ADOPTIM	63
1. Kush mund të adoptojë fëmijë?	63
2. Moshja e paraqitësve të kërkesës për adoptim	64
3. Zotësia e veprimit të paraqitësve të kërkesës për adoptim	66
4. Gjendja shëndetësore e paraqitësve të kërkesës për adoptim	66
5. Cilësitë personale të paraqitësve të kërkesës për adoptim	67
IV. PENGESAT LIGJORE PËR THEMELIMIN E ADOPTIMIT	68
1. Gjinia e gjakut	69
2. Kujdestaria	70
3. Adoptimi ekzistues	71
4. Privimi i paraqitësve të kërkesës për adoptim nga kujdesi prindëror apo zotësia e veprimit	72
5. Paraqitja e kërkesës për adoptim për qëllime të keqpërdorimit të institucionit të adoptimit	73
6. Sëmundja apo ngecja në pikëpamje psikike e paraqitësve të kërkesës për adoptim dhe sëmundja e rrezikshme e tyre për jetën dhe shëndetin e të adoptuarit	74
Kapitulli i tretë	
SHËRBBIMET SOCIALE NË ÇËSHTJET E ADOPTIMIT	75
I. INSTITUCIONET KOMPETENTE PËR OFRIMIN E SHËRBBIMEVE SOCIALE NË ÇËSHTJET E ADOPTIMIT	75
II. SHËRBBIMET SOCIALE NË KOMPETENCË TË QENDRËS PËR PUNË SOCIALE	77
1. Shërbimet sociale ndaj fëmijëve pa përkujdesje prindërore	80
2. Shërbimet sociale ndaj prindërve të fëmijës pa përkujdesje prindërore	94
3. Shërbimet sociale ndaj paraqitësve të kërkesës për adoptim	102
4. Përzgjedhja e prindërve adoptues potencialë, për fëmijën potencial për adoptim	114
5. Kontaktet e para në mes të prindërve adoptues potencialë dhe fëmijës potencial për adoptim	117
6. Kërkesa e organit të kujdestarisë drejtuar Panelit për dhënien e mendimit për adoptim	119

7. Këshillimi i prindërve adoptues potencialë, për mirërritjen e fëmijës	119
8. Zhvillimi i periudhës provuese të adoptimit	120
III. SHËRBIMET SOCIALE NË KOMPETENCË TË PANELIT PËR VENDOSJEN E FËMIJËVE NË STREHIM FAMILJAR DHE ADOPTIM ...	124
1. Avancimi i përgjithshëm i praktikave të ofrimit të shërbimeve sociale në çështjet e adoptimit të fëmijëve në Republikën e Kosovës	125
2. Përpilimi dhe udhëheqja e regjistrave unikë të fëmijëve potencialë për adoptim dhe regjistrave unikë të prindërve adoptues potencialë	126
3. Dhënia e pëlqimit për përshtatshmërinë konkrete për adoptim në mes të prindërve adoptues potencialë dhe fëmijës potencial për adoptim	127
4. Dhënia e pëlqimit për adoptimin e fëmijës kosovar nga shtetasit apo qytetarët e huaj	128

Kapitulli i katërt

FORMAT E VENDOSJES SË FËMIJËVE NË FAMILJEN POTENCIALE PËR ADOPTIM

I. VENDOSJA E PAVARUR E FËMIJËS NË FAMILJEN POTENCIALE PËR ADOPTIM	129
1. Vendosja e pavarur nga këndvështrimi juridiko-penal	130
2. Vendosja e pavarur nga këndvështrimi juridiko-familjar dhe social	131
2.1. Shërbimet sociale ndaj prindërve të fëmijës në rastet e vendosjes së pavarur	134
2.2. Shërbimet sociale ndaj prindërve pranues të fëmijës në rastet e vendosjes së pavarur	135
II. VENDOSJA E FËMIJËS NË FAMILJEN POTENCIALE PËR ADOPTIM NGA AGJENCITË PUBLIKE TË AUTORIZUARA	136
III. VENDOSJA E FËMIJËS NË FAMILJEN POTENCIALE PËR ADOPTIM ME VENDIM TË GJYKATËS	138

Kapitulli i pestë

PROCEDURA GJYQËSORE PËR THEMELIMIN E ADOPTIMIT

I. ASPEKTE TË PËRGJITHSHME TË PROCEDURËS GJYQËSORE PËR THEMELIMIN E ADOPTIMIT	139
1. Procedura për themelimin e adoptimit, procedurë kontestimore apo jokontestimore?	140
2. Kompetenca gjyqësore për themelimin e adoptimit	143

3. Pjesëmarrësit në procedurën për themelimin e adoptimit	145
II. INICIMI I PROCEDURËS GJYQËSORE PËR THEMELIMIN E ADOPTIMIT	148
III. ZHVILLIMI I PROCEDURËS GJYQËSORE PËR THEMELIMIN E ADOPTIMIT	151
1. Shqyrtimi i propozimit për themelimin e adoptimit	151
1.1. Shqyrtimi paraprak i propozimit për themelimin e adoptimit	152
1.2. Përcaktimi i përmbushjes së kushteve ligjore për themelimin e adoptimit	152
1.3. Përcaktimi i përshtatshmërisë për adoptim	153
1.4. Dhënia e pëlqimit për themelimin e adoptimit	160
1.5. Caktimi i organit të kujdestarisë për këshillimin e adoptuesve potencialë për mirërritjen e fëmijës	166
1.6. Periudha provuese e adoptimit	167
1.7. Caktimi i seancës gjyqësore për themelimin e adoptimit	170
2. Akti i themelimit të adoptimit	171
2.1. Mbajtja e seancës gjyqësore për themelimin e adoptimit	171
2.2. Procesverbali i seancës gjyqësore për themelimin e adoptimit ...	175
IV. PROCEDURA SIPAS MJETEVE JURIDIKE TË GODITJES SË VENDIMEVE	179

Kapitulli i gjashtë

ADOPTIMI I FËMIJËVE KOSOVARË NGA QYTETARËT E HUAJ

.....	183
I. ASPEKTE TË PËRGJITHSHME JURIDIKE TË ADOPTIMIT TË FËMIJËVE KOSOVARË NGA QYTETARËT E HUAJ	183
II. PROCEDURA PËR ADOPTIMIN E FËMIJËS KOSOVAR NGA QYTETARËT E HUAJ	186

Kapitulli i shtatë

EFEKTET JURIDIKE TË ADOPTIMIT

I. EFEKTET E ADOPTIMIT NË MARRËDHËNIET NË MES FËMIJËS DHE FAMILJES ADOPTUESE	191
II. EFEKTET E ADOPTIMIT NË MARRËDHËNIET NË MES FËMIJËS DHE FAMILJES BIOLOGJIKE	192

Kapitulli i tetë

PUSHIMI I ADOPTIMIT 195

I. ANULIMI I ADOPTIMIT 195

1. Anulimi i adoptimit për shkaqe të natyrës absolute 195
2. Anulimi i adoptimit për shkaqe të natyrës relative 196
3. Procedura gjyqësore për anulimin e adoptimit 198
4. Efektet juridike të anulimit të adoptimit 200

II. SHKËPUTJA E ADOPTIMIT 201

1. Kushtet ligjore për shkëputjen e adoptimit 201
2. Procedura gjyqësore për shkëputjen e adoptimit 202
3. Efektet juridike të shkëputjes së adoptimit 205

Kapitulli i nëntë

PERIUDHA E PASADOPTIMIT 207

I. NJOFTIMI I FËMIJËS SË MITUR PËR ADOPTIMIN E TIJ DHE PËR RRETHANAT E ADOPTIMIT TË TIJ 207

II. NJOFTIMI I TË ADOPTUARIT TË MITUR PËR PRINDËRIT DHE TË AFËRMIT BIOLOGJIKË 210

III. ZBULIMI I TË DHËNAVE TË ADOPTIMIT TEK FËMIJA I ADOPTUAR PAS ARRITJES SË MOSHËS MADHORE DHE KONTAKTET ME PRINDËRIT DHE TË AFËRMIT BIOLOGJIKË 215

IV. ZBULIMI I TË DHËNAVE TË ADOPTIMIT PRINDËRVE BIOLOGJIKË TË FËMIJËS SË ADOPTUAR DHE KONTAKTET E PASADOPTIMIT 216

Kapitulli i dhjetë

ASPEKTE KRAHASIMORE NË MES TË RREGULLIMIT LIGJOR TË ADOPTIMIT NË KOSOVË DHE TË DREJTËS ISLAME 219

I. ASPEKTE TË PËRGJITHSHME KRAHASIMORE LIDHUR ME ADOPTIMIN 219

II. ASPEKTE KRAHASIMORE LIDHUR ME EFEKTET JURIDIKE TË ADOPTIMIT 220

1. Emri personal, identiteti dhe origjina e fëmijës 221
2. Marrëdhëniet e fëmijës me familjen biologjike dhe me familjen adoptuese .. 223

3. Çështjet martesore	225
4. Çështjet e veshjes dhe banimit të përbashkët	228
5. Çështjet e përkujdesjes ndaj fëmijës	231
6. Çështjet e mbajtjes financiare ndaj fëmijës	234
7. Çështjet trashëgimore	236

Kapitulli i njëmbëdhjetë

DOMOSDOSHMERIA E REFORMIMIT TË SISTEMIT JURIDIK NË KOSOVË, NË MBROJTJEN JURIDIKE DHE SOCIALE TË FËMIJËVE

239

I. ZËVENDËSIMI I ADOPTIMIT ME NJË FORMË TJETËR MBROJTËSE – NEVOJË E DOMOSDOSHME E KOHËS	239
II. REFORMIMI I INSTITUCIONIT TË ADOPTIMIT – ZGJIDHJE E PJESËSHME PËR MIRËQENIEN E FËMIJËVE	241
1. Nevoja e ndryshimit dhe plotësimit të kornizës ligjore për adoptimin.....	242
1.1. Miratimi i një ligji të veçantë për adoptimin	243
1.2. Miratimi i një udhëzimi administrativ për zbatimin e Ligjit për Adoptimin dhe miratimi i një udhëzimi të ri administrativ për Panelin kosovar për çështje të strehimit dhe adoptimit të fëmijëve	253
2. Reformimi i praktikave gjyqësore dhe të mirëqenies sociale në fushën e adoptimit të fëmijëve	253

PËRFUNDIMI

255

FJALA PËRMBYLLËSE E AUTORIT

261

LITERATURA

263